

Duurzaamheidsverslag 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Ambities	4
Acties in 2024	5
Resultaten	6
- Kerngetallen 2024	6
- CO2 uitstoot	7
- Energieverbruik	8
- Afval	9
- Papierverbruik	10
- Mobiliteit	10
Conclusies	11
Hoe verder	12

Beste lezer,

Als christelijke organisatie gelooft Charim in de zorg voor onze oudere medemens én voor onze planeet. Dit verslag geeft inzicht in de stappen die we hebben gezet om onze ecologische voetafdruk te verkleinen en tegelijkertijd de kwaliteit van leven voor onze cliënten te verbeteren. Van energiebesparing tot duurzame inkoop, we laten zien hoe we bijdragen aan een duurzamere samenleving. We zijn ervan overtuigd dat een duurzame zorgorganisatie niet alleen goed is voor het milieu, maar ook bijdraagt aan een betekenisvol leven voor onze cliënten en medewerkers.

Dit duurzaamheidsverslag laat zien hoe we onze christelijke waarden vertalen naar concrete duurzaamheidsdoelen. We hebben onszelf doelen gesteld wat betreft vermindering van onze uitstoot, het beter scheiden en verminderen van het afval dat we produceren en het voorkomen van vervuiling. Die doelen willen we bereiken door locaties te vernieuwen. Daarvoor ligt er een ambitieus vernieuwingsplan in de vorm van het Strategisch Vastgoed Plan. Daarnaast blijven we kansen grijpen door maatregelen te treffen op bestaande locaties.

Deze rapportage laat zien dat we tot en met 2024 wat betreft de CO2 uitstoot op koers zijn om onze doelen in 2030 (55% vermindering) en 2050 (100% vermindering) te behalen.

Meer over onze doelen en de bijbehorende acties leest u in dit duurzaamheidsverslag.

J. Poulus - Schuijjer
Voorzitter Raad van bestuur Charim.

Ambities

Inleiding

De hoofdambitie van Charim is het ondersteunen van onze bewoners en cliënten met betekenisvolle ondersteuning en zorg. Voor Charim ontstaat goede zorg in de relatie. Wij willen helpen bij het vormgeven van een waardig en betekenisvol leven voor iedereen - en in het bijzonder in de laatste fase van het leven. Daarvoor leven wij verpleging, behandeling, wijkverpleging, dagbegeleiding, revalidatie en hospicezorg, met oog voor de kwaliteit: de combinatie van vakbekwaamheid én een hart voor onze medemens.

Bij een hart voor de medemens hoort ook een hart de voor omgeving en het milieu. De zorg voor de ouderen die ons zijn toevertrouwd mag niet ten koste gaan van de toekomst van de komende generaties. Om die ambitie om te zetten naar concrete actie, heeft Charim zich aangesloten bij de Green Deal 3.0 en hebben we het certificaat Milieuthermometer zorg behaald. In de milieuthermometer worden doelen gesteld die haalbaar zijn. En ze dragen bij aan een vermindering van de milieuschade van onze activiteiten en zijn ambitieuzer dan de wettelijke eisen.

In dit jaarverslag laten we de milieuprestatie van Charim als geheel en per locatie zien. We leggen die naast de doelen die we onszelf gesteld hebben in het duurzaamheidsbeleid 2022-2026. Tot slot beschrijven we de acties die we hebben uitgevoerd om die doelen te behalen en stellen we vervolgacties vast.

Duurzaamheidsbeleid

In het duurzaamheidsbeleid 2022-2026 heeft Charim een aantal doelen gesteld:

- ◇ Charim streeft ernaar om eind 2022 het zilveren niveau van de Milieuthermometer Zorg (MTZ) te behalen.
- ◇ In 2023 en 2024 worden deze criteria geborgd en verder uitgebouwd.
- ◇ Charim streeft ernaar de CO₂-uitstoot per bed ieder jaar met 4% te verlagen om zo te komen tot 49% reductie in 2030 en 100% reductie in 2050.
- ◇ Daarvoor is óók een significante reductie inuitstoot niet-gebouw gebonden uitstoot nodig.
Dit doen we door :
 - PV-panelen aan te leggen op onze daarvoor geschikte panden
 - Woon-werk en werk-werk verkeer te verduurzamen
 - Duurzaam inkopen.
- ◇ Aanvullend heeft Charim een CO₂-reductieplan opgesteld. Hierin staan de doelstellingen ten aanzien van het verlagen van de CO₂-foot print voor de periode tot 2030 en tot 2050 kwantitatief uitgelegd. Dit maakt onderdeel uit van het Strategisch Vastgoed Plan.

We hebben het Zilveren certificaat behaald in het voorjaar van 2023. De eerste na-audit in het voorjaar van 2024 is met goed gevolg doorlopen. De CO₂-uitstoot komt verderop in dit rapport uitgebreid aan de orde. Door de afgekondigde netcongestie in de provincie Utrecht konden de plannen voor PV-panelen niet doorgaan. Naar kleinere projecten die niet gericht zijn op teruglevering doen we op dit moment nog onderzoek. Op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) zijn wel grote stappen gezet. Er is een visie op inkopen opgesteld. Hierin zijn de criteria die voortkomen uit de MTZ verwerkt. Voor een aantal deelgebieden (ICT, audiovisuele apparatuur, afval) zijn MVI-criteria opgesteld op basis van de MVI-tool van PIANOo. Het CO₂-reductieplan heeft een update gehad in 2024.

Green Deal Duurzame Zorg

In 2019 heeft Charim de Green Deal Duurzame Zorg 2.0 getekend. Green Deals zijn overeenkomsten tussen economische sectoren en de overheid over het stellen van doelen voor verduurzaming of het oplossen van een specifiek milieuprobleem. In 2023 kreeg de Green Deal Duurzame Zorg (3.0) een update. Hier ligt de nadruk meer op het verduurzamen van de keten en het betrekken van stakeholders in de verduurzaming van de sector. Deze visie heeft Charim in 2024 ondertekend.

Milieuthermometer zorg

De milieuthermometer is behaald op het niveau zilver in 2023 en de eerste na-audit is in mei 2024 afgerond. In 2025 volgt de laatste na-audit. In 2025 moet Charim ook een besluit nemen over een vervolgtraject. Op dit moment werkt het Milieuplatform Zorg aan een nieuwe versie van de certificeringseisen. Naar verwachting worden die in 2025 vastgesteld. Dan kan Charim de keuze maken om een nieuw certificeringstraject in te gaan of om de voortgang op duurzaamheidsgebied op een andere manier te borgen.

GreenTeam

In 2023 is het GreenTeam van Charim opgericht. De scope en doelstelling van het GreenTeam binnen Charim is:

- ◇ Signaleert verduurzamingskansen binnen Charim.
- ◇ Denkt mee over beleid en maatregelen om de duurzaamheid te bevorderen.
- ◇ Is klankbord voor de milieucoördinator en de projectmedewerker MVO.
- ◇ Bevordert duurzaam gedrag binnen Charim.
- ◇ Helpt mee om draagvlak te creëren voor duurzaamheid binnen Charim.

De samenstelling van het GreenTeam is als volgt:

Rob van den Berg	Directeur Services/Milieucoördinator
Joke Ring	Manager Kwaliteit
Chantal Mrowiec	Manager Facilitair
Kees Oskam	Projectmedewerker MVO
Erik Hubertse	Coördinator veiligheid en milieu
Martine Janse - Muller	Diëtiste

In de nieuwe set certificeringseisen die voor Charim vanaf 2026 gaan zijn nadere eisen gesteld aan het betrekken van medewerkers in het proces van vergroening. In 2025 wordt daarom het GreenTeam opnieuw bezien.

Duurzaam vastgoed

In 2024 is een nieuw strategisch vastgoedplan vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat nieuw projecten tenminste aan de eisen van een Bijna Energieneutraal Gebouw (BENG) voldoen en gasloos worden opgeleverd. Ook is de planning voor herontwikkeling van locaties aangepast. De gevolgen daarvan zijn verwerkt in de CO2-routekaart. Daaruit volgt dat Charim in 2030 haar uitstoot met 64% heeft verminderd en in 2050 met 94%. In een volgende versie van het strategisch vastgoedplan kunnen we een doorkijkje maken naar ontwikkelingen tussen 2030 en 2050. Hierdoor komt er meer zicht op het verminderen van de uitstoot tot 0%.

Acties in 2024

- Scheiding warm tapwatervoorziening en CV in De Meent, De Engelenburgh en De Tollekamp.
- Aanleg zonneboiler bij De Tollekamp.
- Aanschaf elektrische bestelbus voor de Technische dienst.
- Verspillingsmetingen in keukens uitgevoerd.

Resultaten

Kerngetallen 2024

Aantallen cliënten Intramuraal	828
Aantallen fte in dienst (betreft contractformatie)	934
Aantallen vrijwilligers	ruim 1200
Opbrengsten	€108 miljoen
Aantal appartementen verhuurd binnen	
Stichting Charim Vastgoed	85
Elektriciteitsgebruik	3.626.519 kWh
Gasverbruik	801.708 m3
Aantal autokilometers woon-werkverkeer	3.756.876 km
- In rondjes rond de evenaar	93,7x
Aantal ov-kilometers woon-werkverkeer	55.591
- In rondjes rond de evenaar	1,38x
Totale CO2-uitstoot	2.666 ton

Werkgebied

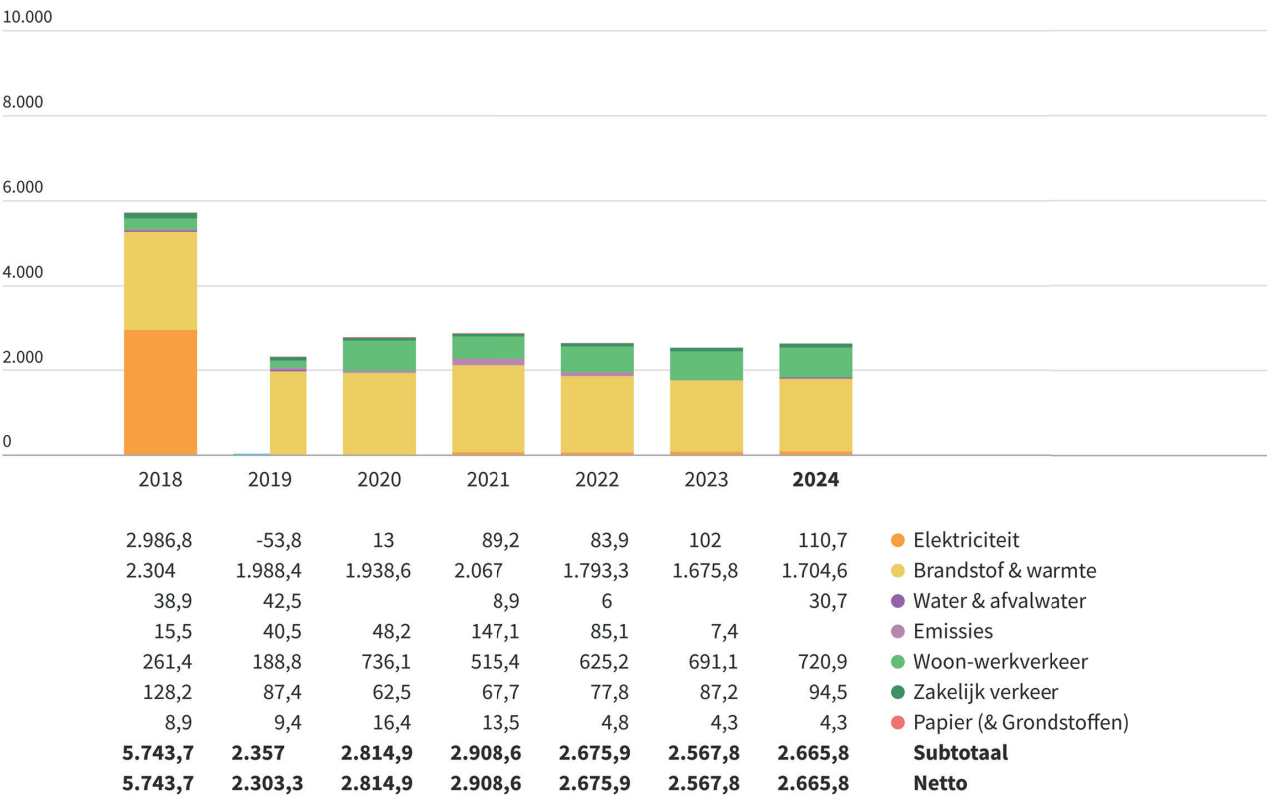
Het werkgebied van Charim omvat plaatsen in de regio's Zuidoost-Utrecht, Gelderse Vallei en voor een klein gedeelte Eemland. Onze locaties zijn gevestigd in Veenendaal, Rhenen, Amerongen, Zeist, Woudenberg en Renswoude.

Onderwerp	Doel	Maatregelen	Voortgang
CO2 reductie	55% reductie in 2030 100% in 2050	Routekaart zoals opgenomen in het SVP	Uitgevoerd
		Opstellen en uitvoeren mobiliteitsbeleid	Beleid is vastgesteld uitwerking volgt
		Opstellen thuiswerkbeleid	Uitgevoerd
Circulair werken	5% reductie per jaar van:	Meedoen aan pilot afvalafscheiding 2023	Uitgevoerd
	Ingekocht papier	Monitor Swill	Uitgevoerd
	Afgevoerd bedrijfsafval Afgevoerde Swill	Bewustwording printen	Vermindering papiergebruik is zonder ingrijpen reeds tot stand gekomen

Vervuiling voorkomen	5% reductie van: Watergebruik	Beperking debiet douches	Uitgevoerd
	Inkoop schoonmaak- middelen	Opstellen duurzaam inkoopbeleid	Uitgevoerd

CO₂-uitstoot

Totaalbarometer
Ton CO₂

Bron: Milieubarometer Zorggroep Charim - Totaalbarometer - 15 mei 2025

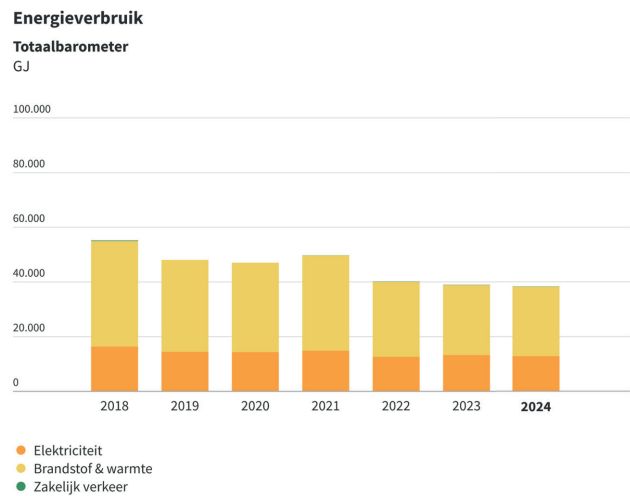
Co2 uitstoot

Zoals te zien in bovenstaande grafiek is de uitstoot van CO2 in 2024 toegenomen met ongeveer 100 ton, dat is 3,8%. De toename is gelijk verdeeld over drie bronnen: Gas, water en Woon-Werk verkeer. De toename aan CO2 uitstoot door gas wordt voornamelijk veroorzaakt door de grotere hoeveelheid CO2 die aan een m3 gas moet worden toegerekend. Tot 2022 werd gas per pijplijn uit Groningen of Rusland aangevoerd. Na de sluiting van het Groningen veld en de boycott van Russisch gas is een flink deel van het aanbod vervangen door schalie-gas in de vorm van LNG uit de Verenigde Staten. Bij de winning en het vervoer per schip daarvan wordt veel meer CO2 uitgestoten dan bij de winning uit Europese gasvelden en het vervoer per pijplijn. De toename van de uitstoot door waterverbruik is een cosmetisch effect. In 2020 is het waterschap overgegaan van het heffen van reinigingsrechten op basis van verbruik naar

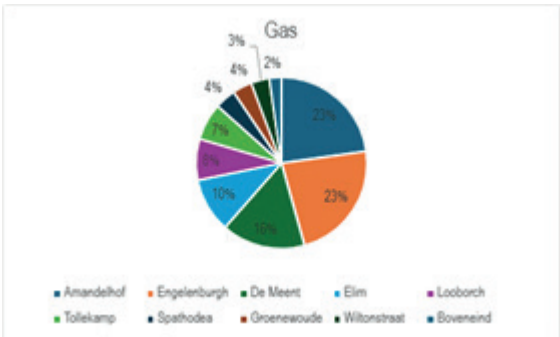
heffing op basis van het aantal aanwezige personen. De meterstanden van de watermeters op verschillende locaties wordt bijgehouden op basis van de uitvraag van het waterbedrijf, die daar een eigen schema voor hanteert. Tussen 2020 en 2024 was er dus geen betrouwbare bron voor gegevens over het waterverbruik. In overleg met het Milieuplatform zorg is toen besloten om het waterverbruik buiten de CO2 rapportage te laten. In 2024 heeft Charim op nagenoeg alle locaties een monitoringsysteem voor waterverbruik aangelegd, met het doel om grootschalige lekkages zoals die in 2023 waren voorgekomen sneller op te kunnen sporen. Daarmee was er een nieuwe, en veel betrouwbaarder bron van waterverbruik beschikbaar. Voor 2024 is daarom het waterverbruik weer meegenomen. De toename van het Woon-Werk verkeer wordt later in deze rapportage toegelicht en is voornamelijk het gevolg van de toename van het aantal medewerkers.

Energieverbruik

Het totale energieverbruik van Charim is marginaal afgenomen ten opzichte van 2023. In 2024 zijn er geen grootschalige besparende maatregelen genomen. Het de warmtebehoefte in 2023 (gemeten in graaddagen) was in '23 en '24 nagenoeg gelijk. In de zomer van 24 zijn er kleine aanpassingen gedaan aan de verwarmingsinstallaties in De Meent en de Tollekamp. In de Engelenburgh is de installatie ingrijpend gerenoveerd, vanwege de gebrekkige isolatie van het pand, is er geen haalbaar alternatief voor verwarming met gas. Er is wel een klein maar significant efficiency-voordeel te verwachten. Die voordelen zijn al terug te zien in de verdeling van het gasgebruik over de locaties. Zowel de Amandelhof als de Engelenburgh hebben in 2024 een kleiner deel van het gasgebruik voor hun rekening genomen (respectievelijk van 26% naar 24% en van 24% naar 23%). In het geval van de Amandelhof is dat waarschijnlijk het gevolg van de voorbereiding op de gedeeltelijke sloop van het pand waardoor een deel van de kamers niet meer in gebruik was.

Bron: Milieubarometer Zorggroep Charim - Totaalbarometer - 19 mei 2025

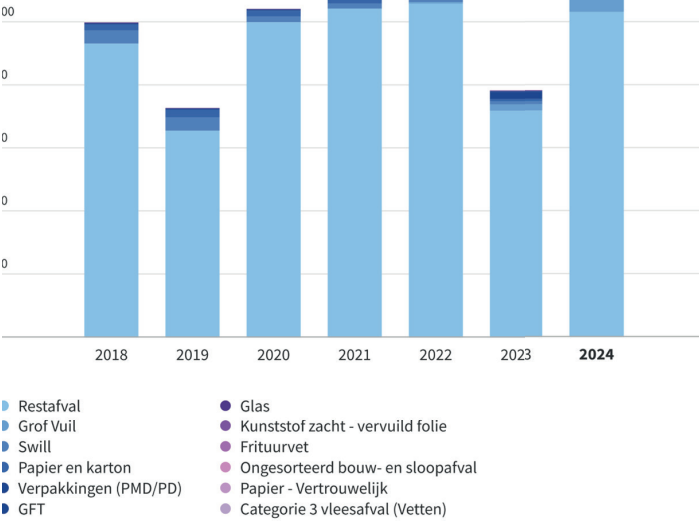

Het elektriciteitsverbruik in 2024 was ook marginaal lager dan in 2023. Daar moet bij vermeld worden dat zomer van '24 koeler was dan die van '23 (32 dagen boven de 25°C in '24 ten opzichte van 41 in het jaar daarvoor). Binnen Charim is in de afgelopen jaren koelcapaciteit toegevoegd die zeker in de zomermaanden voor een hoger energieverbruik zorgen. In de toekomst zal er dus een duidelijker verband zijn tussen buitentemperatuur en stroomverbruik.

Afval

Milieubelasting - Bedrijfsafval

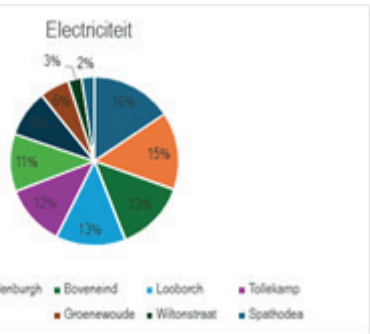
Totaalbarometer
% t.o.v. 2018

Bron: Milieubarometer Zorggroep Charim - Totaalbarometer - 21 mei 2025

De totale hoeveelheid afval is toegenomen maar de hoeveelheid ongesorteerd bedrijfsafval is afgenomen. In 2024 was er sprake een grote hoeveelheid grofvuil vanwege uitgevoerde bouwactiviteiten en bouwactiviteiten die in voorbereiding waren.

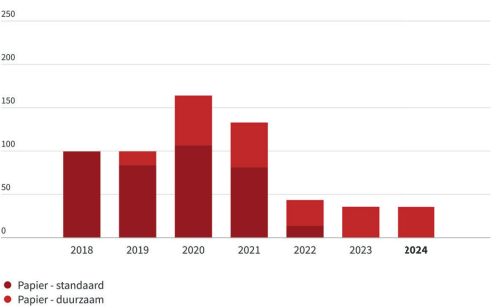
De opvallende afname in 2023 is waarschijnlijk het gevolg van een administratieve anomalie. Sinds januari 2023, worden de afvalstromen papier en PD niet meer in rekening gebracht, maar wordt die gratis opgehaald op basis van nieuw beleid van de rijksoverheid. Door de (deels nieuwe) verwerkers is in 2023 geen informatie verstrekt over de afgevoerde hoeveelheden. Daardoor is ook de fractie van het afval dat is afgevoerd als ongesorteerd bedrijfsafval (restafval) sterk afgenomen van 93% naar 89%. Het grote verschil tussen de jaren 2023 en 2024 wordt ook veroorzaakt doordat de perscontainers van De Engelenburgh, de Meent en de Amandelhof worden geleegd naar behoefte, en dat die containers bij de jaarovergang 22-23 net geleegd waren, en dat bij de jaarovergang 23-24 het al enige tijd geleden was dat de containers van de Meent en de Engelenburgh geleegd waren. Er is daardoor afval dat in 23 is verzameld in 24, bij de verwerking daarvan, is geboekt.

Papier

Milieubelasting - Papier (& Grondstoffen)

Totaalbarometer
% t.o.v. 2018

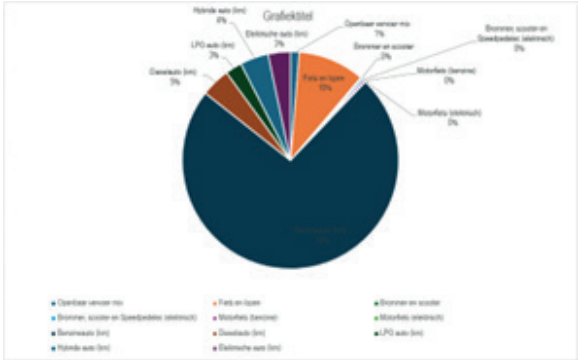
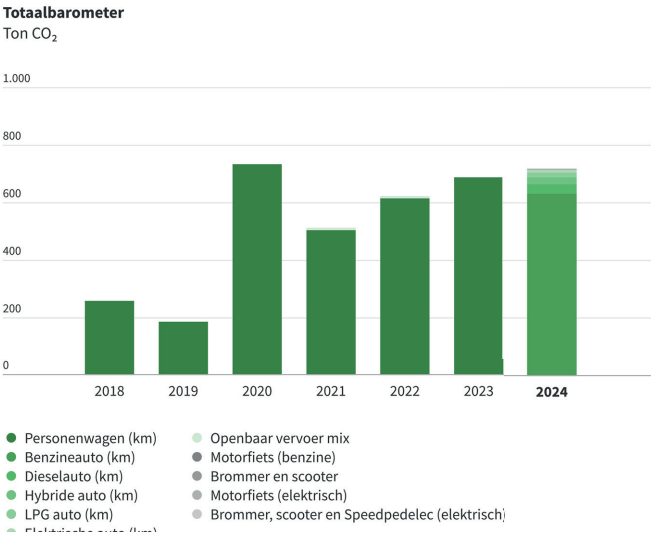
De hoeveelheid papier is in 2024 nauwelijks waarneembaar afgenomen. Het was ook niet te verwachten dat dramatische afname na 2021 zou aanhouden. De autonome jaar-op-jaar afname lijkt nu wel tot staan te zijn gebracht. In 2025 wordt overwogen of er nadere maatregelen nodig zijn.

Mobiliteit

Woon- werkverkeer

In onderstaande grafieken wordt duidelijk dat de totale hoeveelheid kilometers gereden door medewerkers van Charim is toegenomen maar de hoeveelheid per medewerker is afgenomen. Dat is gezien de toename van de personeelsinzet van bijna 80 FTE niet verwonderlijk. In het kader van de rapportageverplichting persoonsgebonden werkmobiliteit is in november een enquête gehouden onder waarin meer dan 300 personen hun reisgedrag in de voorgaande week hebben gerapporteerd. Daarmee kan een veel gedetailleerder beeld van de manier van reizen worden geschetst. 81% van de woon-werk kilometers die uitstoot opleveren wordt afgelegd in auto's met een verbrandingsmotor, zonder elektrische ondersteuning. In 2025 kan er aanvullend beleid worden geformuleerd om het gebruik van OV en elektrische auto's te bevorderen.

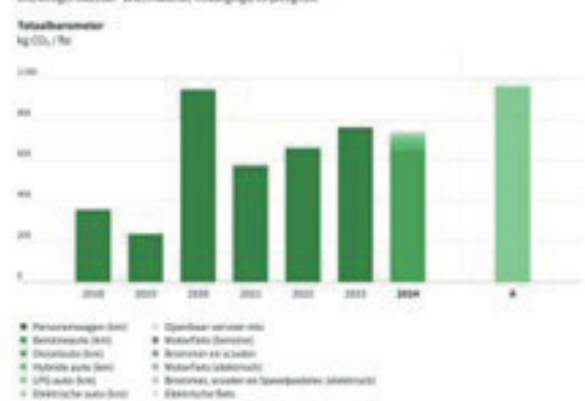
CO₂-uitstoot - Woon-werkverkeer

Zakelijk verkeer

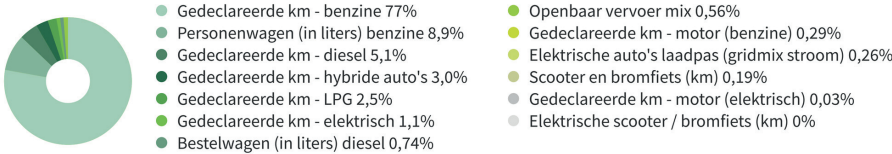
Ook bij het zakelijke (werk-werk) verkeer is de trend van meer kilometers in totaal, minder per FTE zichtbaar. Aangezien de aanwas van personeel vooral in werkplekgebonden functies is (met name Woonassistenten), is dat in lijn met de verwachtingen. De gedeclareerde autokilometers, zijn verdeeld over de verschillende vormen van autovervoer, op basis van de afgenomen enquête. Het verbruik van het eigen wagenpark is daarbij opgeteld.

CO₂-uitstoot - Woon-werkverkeer per Medewerker

Milieubelasting - Zakelijk verkeer

2024

Conclusies

Voor de meeste doelen die Charim zich gesteld heeft, ligt Charim op koers. De toename van de totale CO2 uitstoot in het afgelopen jaar is onfortuinlijk, maar zal met de herontwikkeling van de Amandelhof worden opgelost. Het beeld is dat de doelen die te realiseren zijn met aanpassingen aan de vastgoedportefeuille (energieverbruik, uitstoot), goed op stoom zijn, maar dat de doelen die vooral met gedrag van doen hebben (Afval, mobiliteit) iets achterlopen. In de komende jaren zal de aandacht verder verschuiven van energie naar circulariteit. Dat raakt het zorgproces direct en zal in nauwe samenspraak met de betrokken medewerkers moeten gebeuren. Dat vraagt om een andere benadering van de duurzaamheidsuitdagingen van Charim, die meer procesgericht en minder resultaatgericht is.

De verandering in mobiliteit is opvallend maar goed te verklaren. De markt voor zorgpersoneel is knapper geworden dus moet Charim zijn medewerkers uit een groter gebied halen. Dat leidt tot grotere woon-werk afstanden en uitstoot. Daarnaast is het aantal medewerkers met 70 FTE toegenomen, waardoor de het aantal kilometers per FTE wel onder het niveau van 2023 uitkwam. Hoewel thuiswerken en online vergaderen gemeengoed is geworden voor de functies waarvoor dat mogelijk is, is dat voor het gros van de medewerkers van Charim niet aan de orde. Er is dan ook geen verdere daling van het werk-werk verkeer te verwachten zonder aanvullende maatregelen.

Op het gebied van afval zijn er nog verbeteringen te realiseren. Op bijna alle locaties worden afvalstromen nu gescheiden. Het vermoeden is wel dat er nog veel plastic in het restafval terecht komt. Op verschillende locaties is er al een routing van de verschillende afvalstromen binnen het huis op andere locaties moet dat nog gerealiseerd worden. In de toekomst zullen we iets moeten doen aan de grote hoeveelheid disposables die in de zorg worden toegepast. Dan zal echter voor ieder product een alternatief moeten worden gevonden, dat zal tijd en moeite vragen.

Kortom, het laaghangende fruit is op, tijd voor het echte werk.

Uitdagingen

- Netcongestie:

Het Nederlandse stroomnet zit vol, waardoor stroomcontracten voor grootverbruikers, zoals Charim, niet kunnen worden uitgebreid. Grootverbruikers kunnen voorlopig ook de stroom die zij zelf opwekken, bijvoorbeeld door zonnepanelen niet kwijt op het stroomnetwerk. Dat staat de verduurzaming van een deel van onze panden in de weg. De aanleg van warmtepompen of laadpalen voor auto's kan op een deel van onze panden niet doorgaan omdat het bestaande stroomcontract dat niet toelaat. Hoewel er op dit moment hard wordt gewerkt om dit probleem op landelijk niveau aan te pakken, kan Charim zelf maatregelen nemen om dit op gebouwniveau op te lossen, door stroom te besparen en eventueel zonnepanelen al dan niet in combinatie met een batterij te installeren.

- Mobiliteit

In ons mobiliteitsbeleid is vastgesteld dat het aantal gereden kilometers te verminderen de eerste prioriteit heeft, en dan te streven naar de verduurzaming van die kilometers. Het aantal kilometers neemt toe in absolute zin. Wellicht is het tijd om het beleid aan te scherpen en alternatieve mogelijkheden te promoten en te scheppen.

- Green Deal Duurzame zorg 3.0

In 2024 heeft Charim de Green Deal duurzame zorg 3.0 ondertekend. Daarmee heeft zij haar inzet voor een meer duurzame manier van zorg verlenen opnieuw bevestigd maar heeft zij ook de verplichtingen op zich genomen die daarbij horen. Daarbij hoort het behouden van het certificaat

Milieuthermometer Zorg op het niveau zilver. De eisen daarvoor zijn inmiddels aangescherpt. Een nieuwe uitdaging die Charim daarmee op zich heeft genomen is het realiseren van de eiwittransitie van de voeding die zij serveert. Het doel is op termijn 80% van de eiwitten die we onze bewoners voorzetten van plantaardige oorsprong zijn. Dit heeft al een plek gekregen in de visie op eten en drinken die in 2024 is vastgesteld en in 2025 wordt uitgerold.

- Deminishing returns

Op het gebied van energieconsumptie zijn de eenvoudig te behalen besparingen inmiddels gerealiseerd. Dat maakt het lastiger om het doel (4% vermindering per jaar) dat Charim zich gesteld heeft te halen op langere termijn.

Hoe verder?

Voor 2025 staan er een aantal projecten gepland die de verduurzaming van Charim beogen:

- ◇ Aanleg van PV-panelen op de Meent
- ◇ Onderzoek naar aanleg van PV-panelen op De Tollekamp en Elim
- ◇ Uitrol van het Eten en Drinken beleid met aandacht voor duurzaamheid.
- ◇ Onderzoek naar stadsverwarming voor De Meent.
- ◇ Aanleg van laadpalen bij onze locaties (bij Elim reeds gerealiseerd).
- ◇ Aanleg van een milieuplein bij de Tollekamp, waardoor afval gescheiden kan worden opgehaald.

Kees Oskam
Projectmedewerker MVO

Charim
Wiltonstraat 42
3905 KB Veenendaal

0800 0711

zorgadvies@charim.nl